

Scenariji in vizija za Evropo - projekt ESPON ET2050

Tomaž Miklavčič
Ministrstvo za okolje
in prostor

Kontaktna točka programa
ESPON

Ljubljana, 21. oktober 2014

Prostorske vizije „združene„ Evropi

National Territorial Visions in Europe

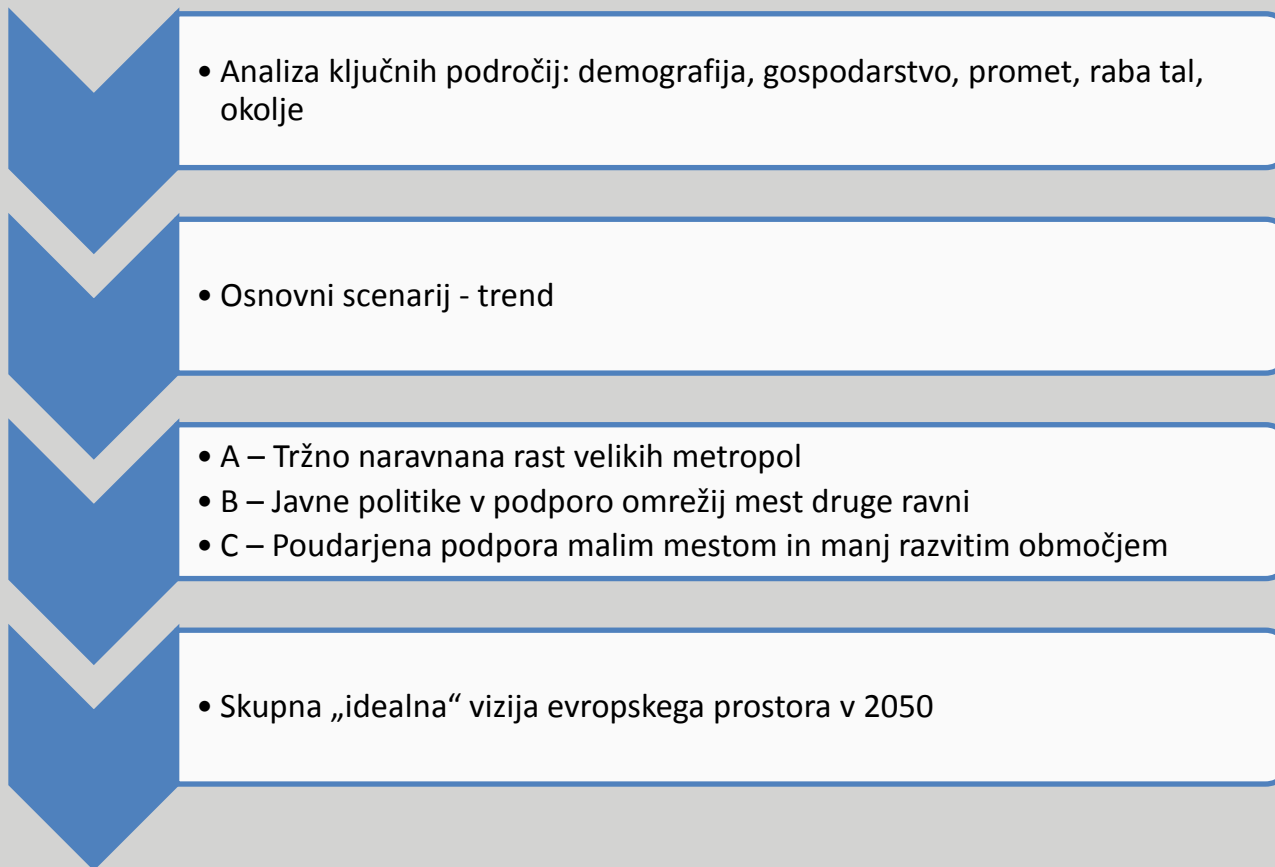
Neusklajenost politik in razdrobljenost vizij.

Nezmožnost usklajenega naslavljanja globalnih izzivov.

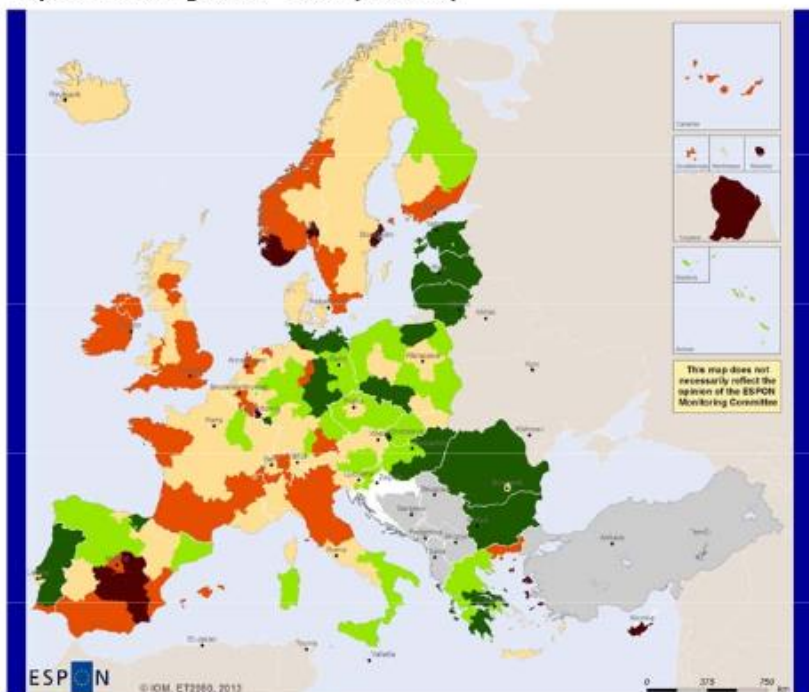
Skupna vizija potrebna za podporo ključnim evropskim politikam – prostoru prilagojeni ukrepi („place based“).

Skupna vizija = nujna za dolgoročnejši in bolj usklajen razvoj politik, načrtovanje investicij ...

Od prepoznane potrebe do skupne vizije

Population change 2010 – 2030 (Baseline)

ESPON
© IOM, ET2060, 2013

Regional level: NUTS2
Source: IOM, 2013
Origin of data: MULTIPOLES model
© EuroGeographics Association for administrative boundaries

Annual population change (Units: %)

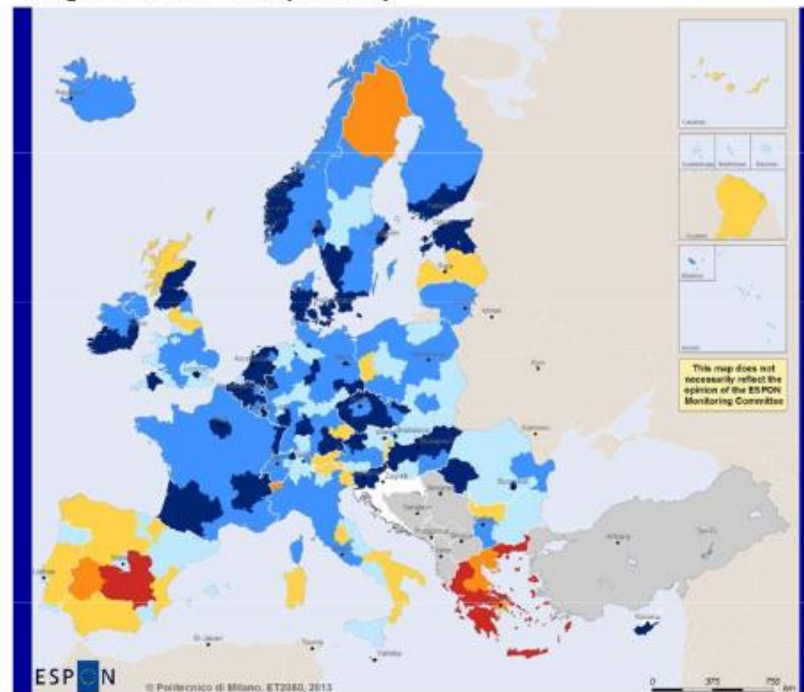
Results obtained by MULTIPOLES forecast model

European population growth will tend towards stabilisation. Total population (ESPON Space) will grow from 514 million in 2010 to 530 million in 2030.

MULTIPOLES is a cohort-component population dynamics model. It is used for the simulations of complex hierarchical multiregional, multi-country population systems; for analysing impact of various scenarios concerning migration, fertility, and mortality.

GDP growth 2010 – 2030 (Baseline)

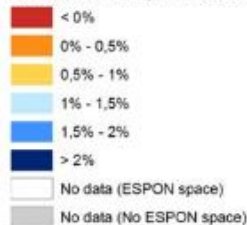

ESPON
© Politecnico di Milano, ET2060, 2013

Regional level: NUTS2
Source: Politecnico di Milano, 2013
Origin of data: MASST3 model
© EuroGeographics Association for administrative boundaries

GDP Growth annual average rate (Units: %)

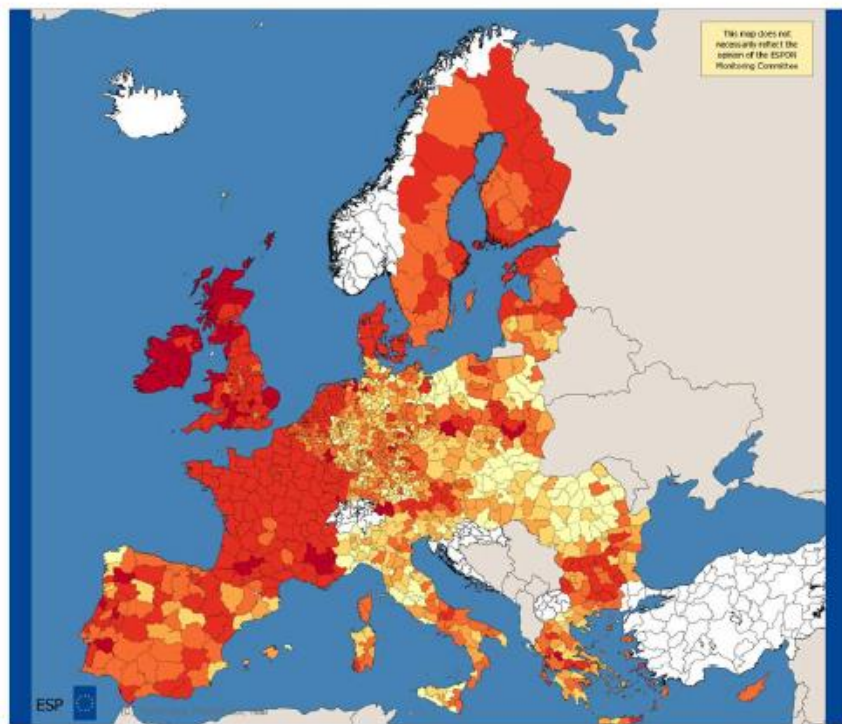
Results obtained by MASST3 forecast model

Economic growth at very different speeds, leading to an increase in inter-regional economic disparities. Number of regions below to 1% of GDP growth: 45 (16%). ESPON Space annual average GDP growth rate: 1.89%

MASST3 is an econometric, macroeconomic, sectoral, social and territorial model. It has been upgraded to explicitly take into account the impact of the current economic crisis.

Increase in urban surface 2010-2050 Baseline

Increase in urban surface 2010-2050 Baseline

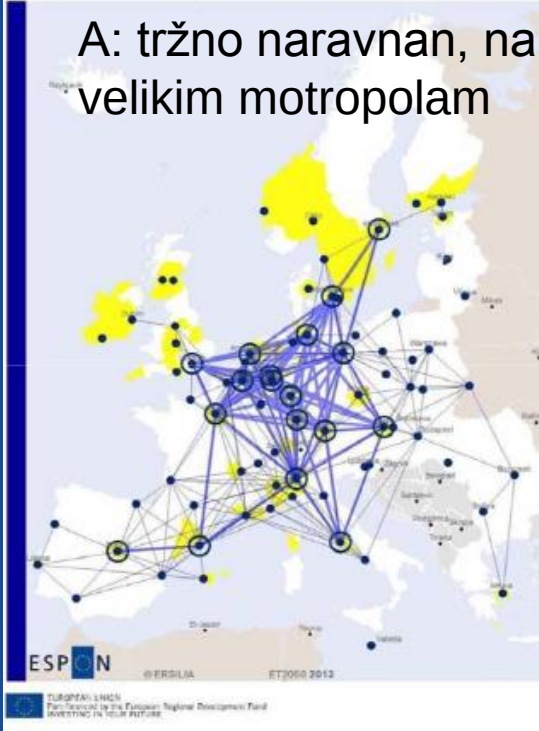

Širitev urbaniziranih površin v Evropi:

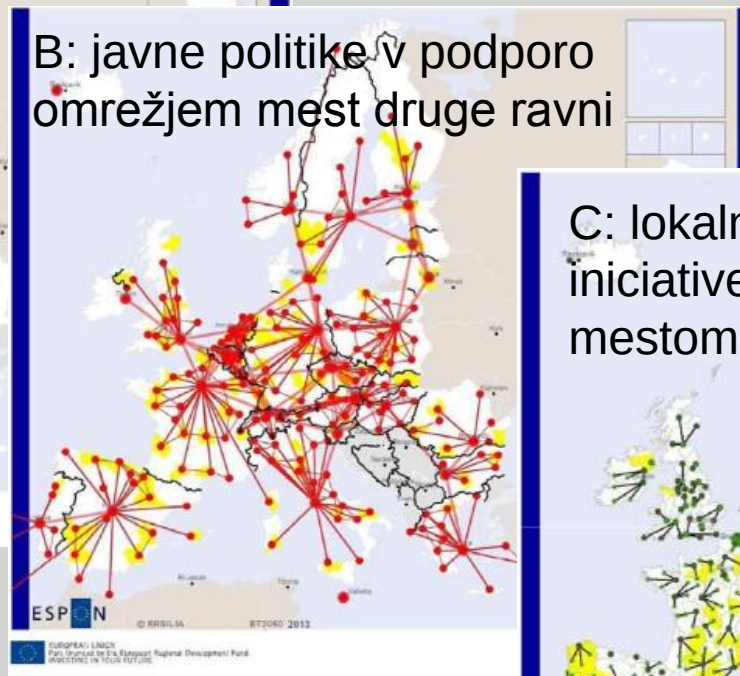
- 2010 – 2030: 900 – 1200km² letno;
- 2030 – 2050: 150km² letno;
- Kmetijska zemljišča do 2030:
- zmanjševanje površin (EU15 – 3,3%, EU10 – 17.5%);
- zaraščanje (prevladujoče) + urbanizacija.

Evropa 2050 – scenariji prostorskega razvoja

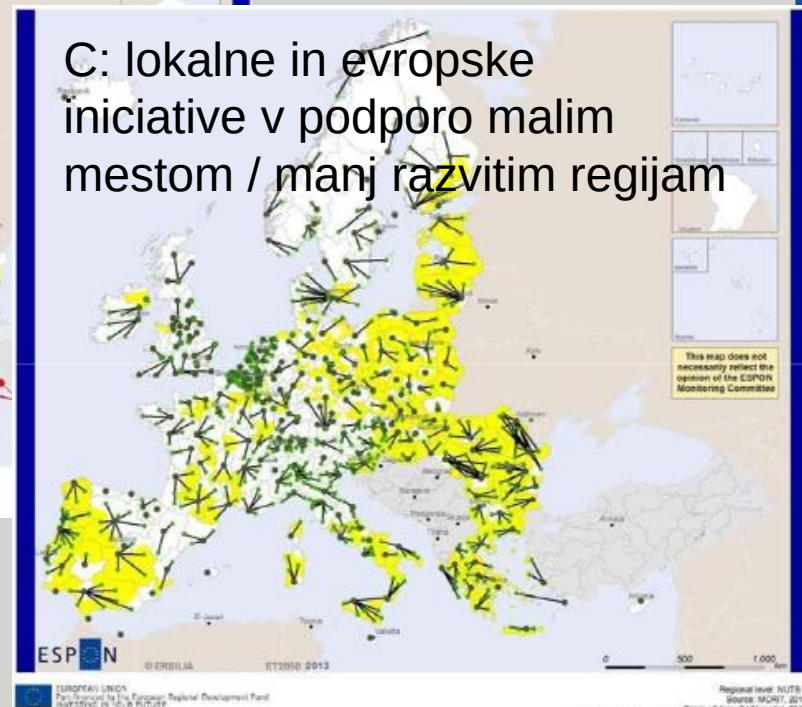
A: tržno naravnano, naklonjen velikim metropolam

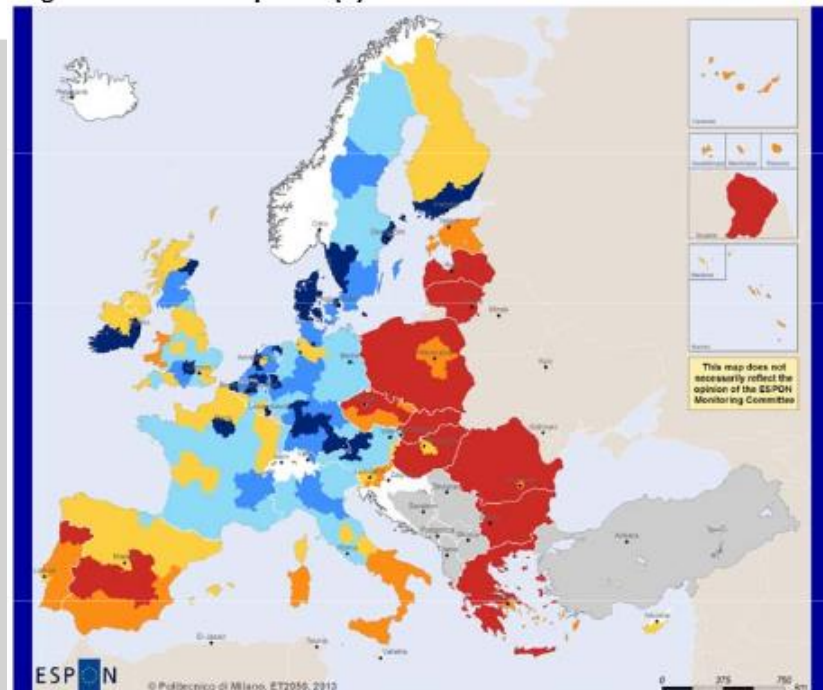
B: javne politike v podporo omrežjem mest druge ravni

C: lokalne in evropske iniciative v podporo malim mestom / manj razvitim regijam

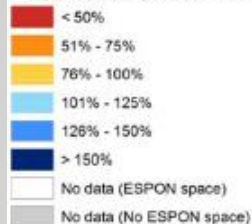

Regional Economic Gap 2030 (B)

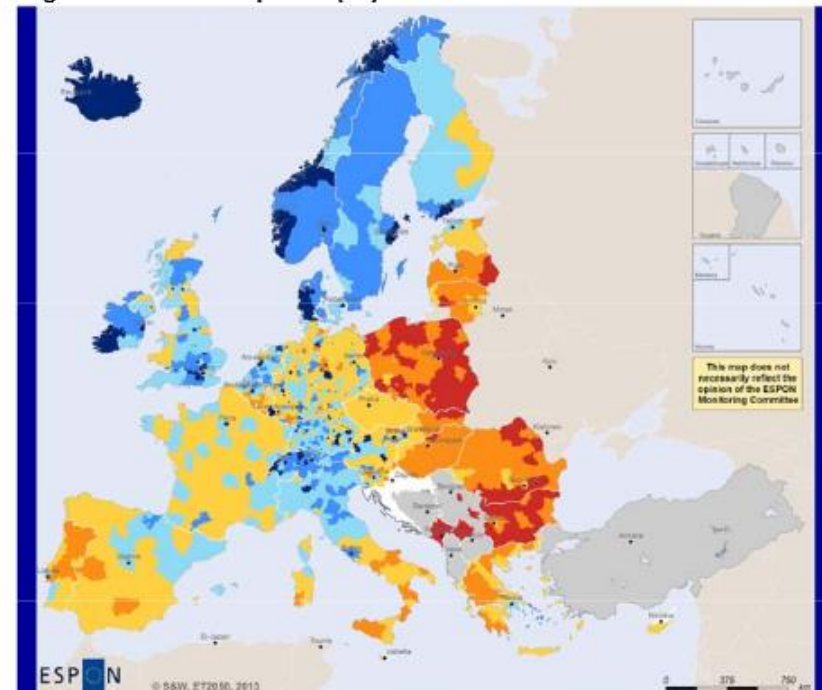

Dispersion from EU GDP per capita average 2030 (Units: %)

Results obtained by MASST3 forecast model

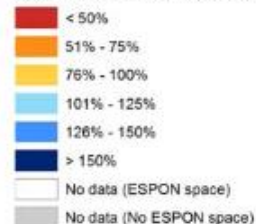

Regional Economic Gap 2050 (C2)

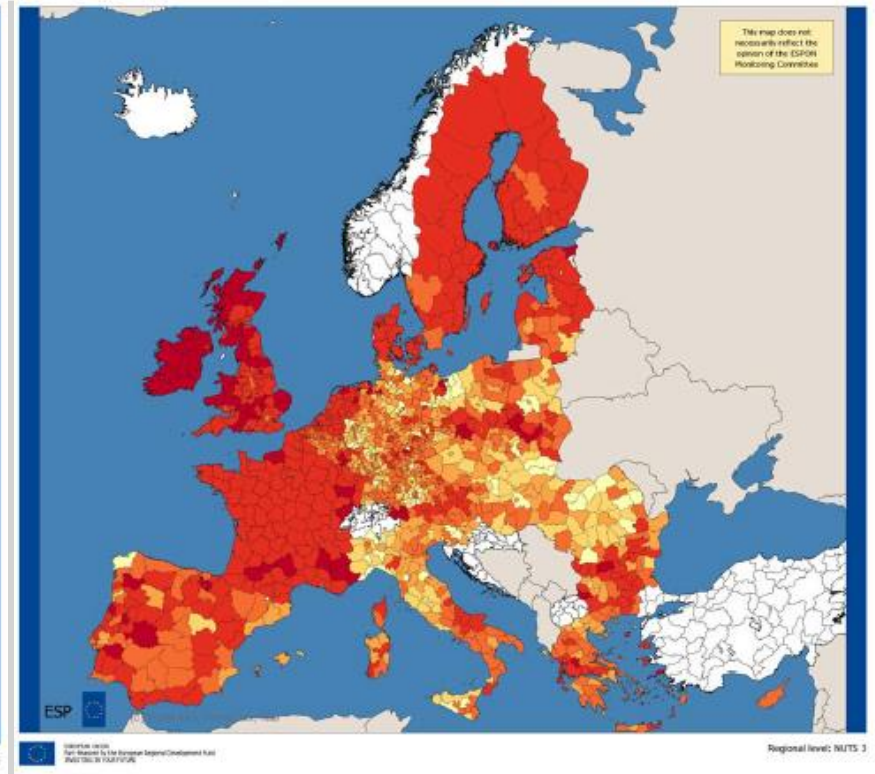
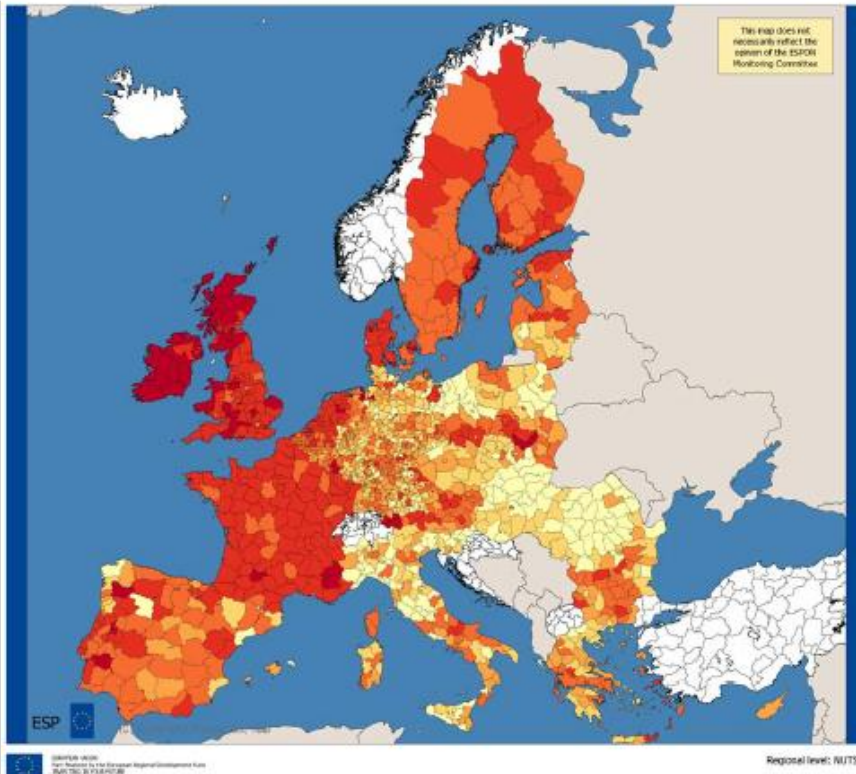
Dispersion from EU GDP per capita average 2050 (Units: %)

Results obtained by SASI forecast model

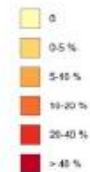
Increase in urban surface 2010-2050 Scenario A

Increase in urban surface 2010-2050 Scenario C

Increase in urban surface 2010-2050 Scenario A

Increase in urban surface 2010-2050 Scenario C

Vizija odprte in policentrične Evrope

ESPON

© ERSILIA, MCRIT and ET2050 Project, 2014

EUROPEAN UNION
Part-financed by the European Regional Development Fund
INVESTING IN YOUR FUTURE

Part-financed by the European Regional Development Fund
INVESTING IN YOUR FUTURE

Regional level: NUTS 3
Source: MCRIT, 2014
Origin of data: ET2050, 2014
© EuroGeographics Association for administrative boundaries

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA OKOLJE IN PROSTOR

Ključni izzivi – kritične točke razvoja

- 1 Se bodo evropska gospodarstva uspešno strukturno prilagodila?
- 2 Bodo migracije tudi v prihodnje nujne za ohranjanje trga delovne sile?
- 3 Bodo evropske države uspele ohraniti sisteme socialne varnosti?
- 4 Bodo Evropa (in DČ) našle načine za financiranje javnega dolga?
- 5 Bo Evropa zmožna tekmovati v sektorjih z visoko dodano vrednostjo?
- 6 Se bo Evropa „dekarbonizirala“ in energetske decentralizirala (zmanjševanje GHG)?
- 7 Bo Evropa zmogla izkoristiti neizkoriščen potencial svoje regionalne raznolikosti?
- 8 Se bosta prostorski razvoj in struktura poselitvenega sistema še bolj polarizirala?
- 9 Se bo Evropa politično bolj povezala (integrirala)?
- 10 Se bosta odločevanje in proces upravljanja politik EU bolj decentralizirala?

Od scenarijev do vizije

Scenariji

+ Ključne teme

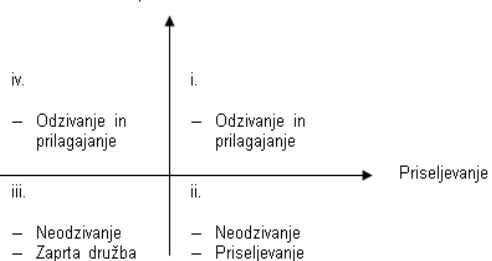
Možna modela

Vizija

?

Odzivanje na podnebne
spremembe

Ključna tema

1. prebivalstvo

2. delovna mesta

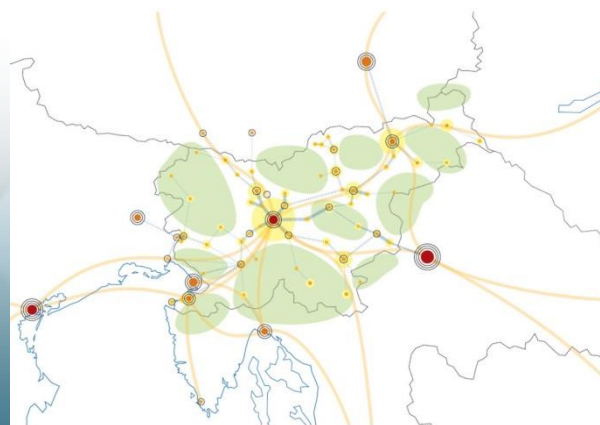
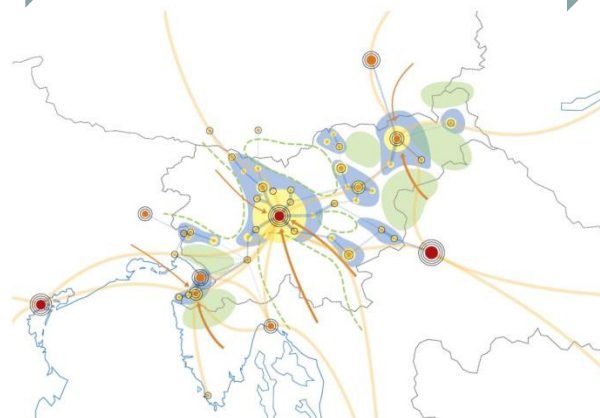
3. struktura poselitve

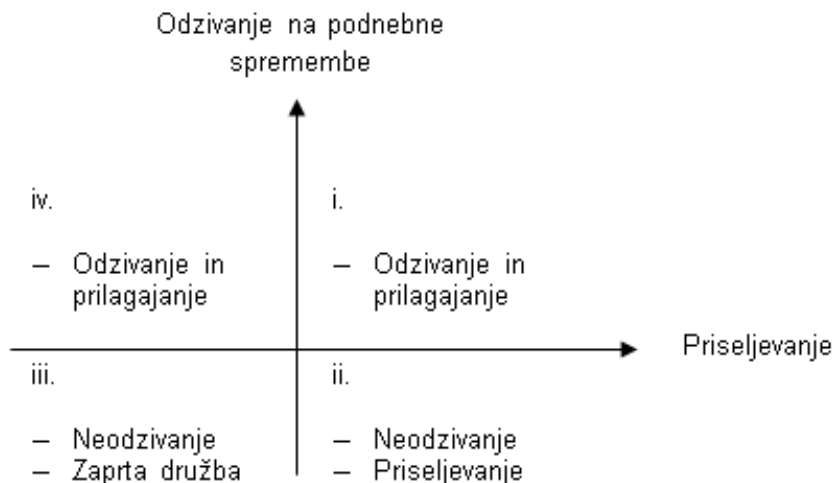
4. viri in omejitve

5. opremljenost

6. prometna politika

7. stanovanjska politika

1 – Odprtost in odgovornost (trajnostni – odprt):

- trajnostna raba in varovanje naravnih virov;
- prilagajanje posledicam podnebnih sprememb;
- selektivno priseljevanje.

2 – Konkurenčnost za vsako ceno (netrajnostni - odprt):

- krepitev konkurenčnosti gosp. – netrajnostna raba virov;
- priseljevanju tuje delovne sile;
- povečevanje neenakosti v družbi.

3 – Strah pred spremembami (netrajnostni - zaprt):

- netrajnostna raba virov;
- neizvajanje podnebnih politik;
- močno omejeno priseljevanje;
- oteženo vključevanje migrantov v družbo.

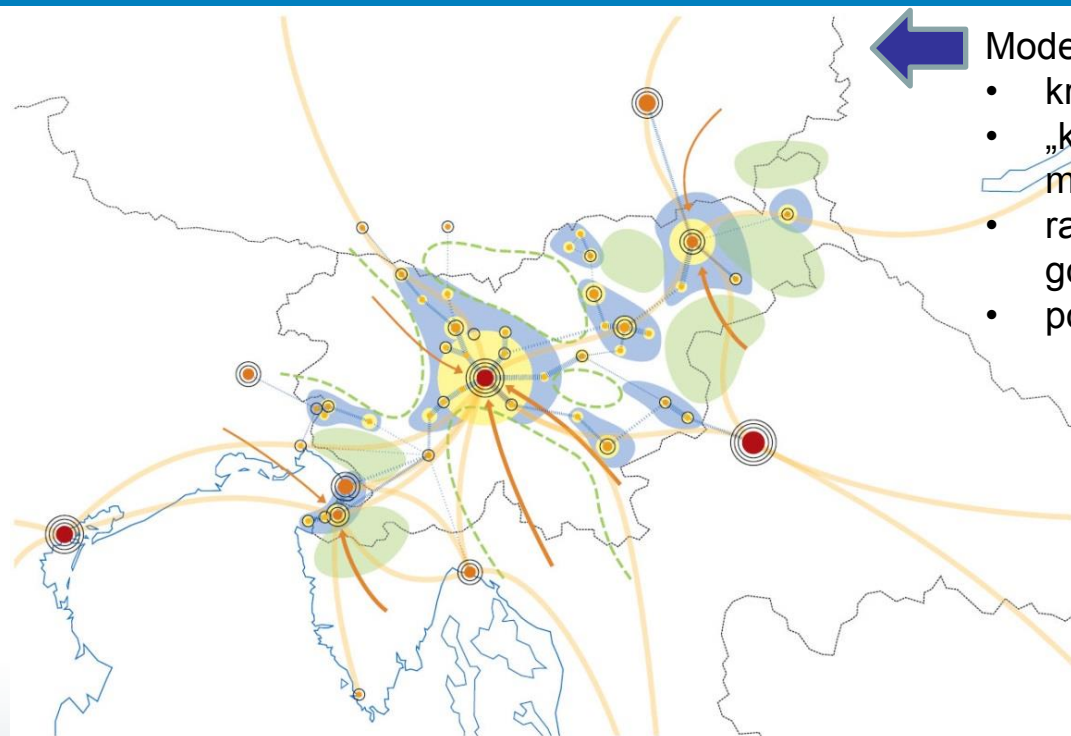
4 – Red in varnost (trajnostni - zaprt)

- počasno uveljavljanje bolj trajnostnega razvojnega vzorca;
- razvoj temelji na prenosu tujih tehnologij;
- pospešeno staranje prebivalstva ob omejenih migracijah.

Ključne teme – ESPON Interstrat

Ključna tema	Različne mogoče kombinacije javnih politik		
1. prebivalstvo	poudarek na migracijski politiki; selektivna migracijska politika, globalna solidarnost, usmerjanje migracij v večja središča	poudarek na družinski politiki; omogočanje višje rodnosti, povezava s stanovanjsko politiko in dostopnostjo stanovanj, bolj omejevalna migracijska politika	
2. delovna mesta	spodbujanje razvoja delovnih mest, ustvarjenih s pomočjo lokalnih virov	koncentracija delovnih mest v središčih, predvsem v okviru prenove degradiranih območij	
3. struktura poselitve	krepitev višje ravni središč, predvsem nacionalnih središč	gostejša mreža središč, večja teža na nižji ravni središč	poudarek na razvoju v okviru funkcionalnih regij, krepitev srednje ravni središč
4. viri in omejitve	novo ovrednotenje virov in omejitev, omejitve kot vir za ekosistemske storitve	prilagajanje dejavnosti virom in omejitvam, upoštevanje družbenih stroškov pri razvoju dejavnosti	
5. Opremljenost	poudarek na učinkoviti izrabi vseh vrst infrastrukture in ekonomiji obsega ter na uporabi standardov opremljenosti	poudarek na pokrivanju ozemlja in samooskrbnosti, kadar ni dosežena ekonomija obsega	
6. prometna politika	poudarjen razvoj vseh oblik javnega potniškega prometa	kombinacija učinkovitejše uporabe avtomobilov in podpore razvoju javnega potniškega prometa	
7. stanovanjska politika	ponudba stanovanj predvsem ob vozliščih JPP in v središčih, poudarek na prenovi sosesk in obstoječih stanovanj, mešana območja in socialna struktura	ob ponudbi stanovanj v središčih tudi upoštevanje drugih stanovanj na manj dostopnih območjih (»dvoživke«) kot potenciala za ohranjanje poseljenosti	

Pogled naprej - možna modela prihodnjega razvoja

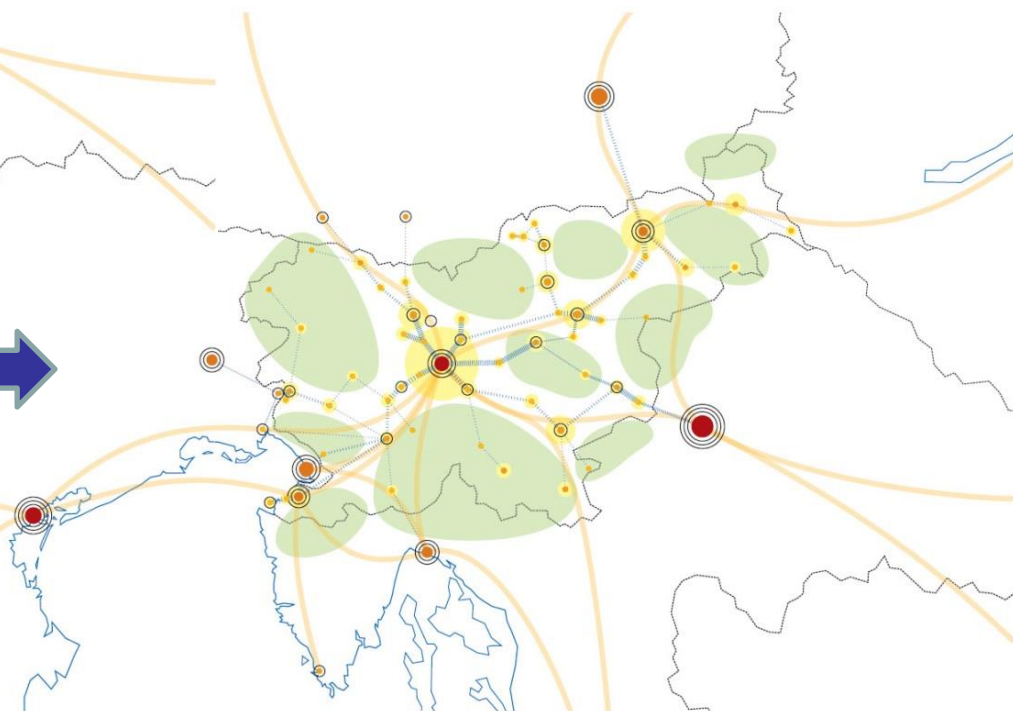

Model koncentracije in učinkovitosti:

- krepitev vloge središč funkcionalnih regij;
- „kritična masa“ in boljša vpetost v makroregionalne okvire;
- racionalnejše opremljanje prostora z gospodarsko in družbeno infrastrukturo;
- podpora javnemu potniškemu prometu.

Model poseljenosti in samooskrbnosti:

- krepitev pomena manjših središč;
- zmanjševanje vloge Slovenije v makroregionalnih okvirih;
- priložnost razvoj delovnih mest temelječih na lokalnih virih;
- ohranjanje pomena osebnega motornega prevoza.

Hvala za pozornost.

tomaz.miklavcic1@gov.si